

HOME

Human Remains Origin(s) Multidisciplinary Evaluation

DUUR
15/12/2019 – 14/03/2022

BUDGET
880 940 €

PROJECT BESCHRIJVING

Belgische Federale Wetenschappelijke Instellingen (FSI), universiteiten en private eigenaars huisvesten menselijke resten afkomstig van verschillende plaatsen, periodes en contexten. Sommige van deze menselijke resten werden ontdekt bij archeologische opgravingen. Andere werden verkregen door koloniale ambtenaren en artsen, leden van wetenschappelijke verenigingen en medewerkers van musea met het doel om osteologische verzamelingen van mensen van verschillende geografische en etnische oorsprong te creëren. Sommige van deze menselijke resten werden in het koloniale tijdperk in zeer problematische omstandigheden toegeëigend en in sommige gevallen werden menselijke resten gebruikt om menselijke types te classificeren en om een hiërarchie van "menselijke rassen" op basis van fysieke kenmerken vast te stellen. De huidige stand van zaken kan als volgt worden samengevat:

- Er bestaat in België geen beleid of best *practice* voor het beheer van collecties van menselijke resten (zowel fysieke als gedigitaliseerde - aangezien veel museumcollecties gedigitaliseerd zijn of worden).
- Er is ook geen beleid of best *practice* over wat te doen in het geval van repatriëringsverzoeken of zelfs maar over de juridische status van deze overblijfselen.

HOME

De doelstellingen van het HOME-project zijn het evalueren van de historische, wetenschappelijke, juridische en ethische achtergrond van de menselijke stoffelijke resten die door de Belgische VVI's worden bewaard, alsook in andere openbare, academische en privé-collecties in België, op basis van de collecties en de bijbehorende archieven. Dit omvat het bestuderen van alle relevante documentatie in verband met deze overblijfselen om na te gaan hoe ze werden verworven en of er al eerder repatriëringsverzoeken werden ingediend.

De multidisciplinaire expertise zal betrekking hebben op de volgende disciplines:

- Fysieke of bio-antropologen zullen inventarissen maken van de collecties van menselijke resten en de bijbehorende archieven van de FWI en andere academische en private organisaties in België. Ze zullen ook de relevantie van dergelijke collecties voor de huidige onderzoeksvragen in de bio-antropologie evalueren.
- Historici richten zich op herkomstonderzoek, op de manier waarop menselijke resten werden verworven, door wie, wanneer en in welke omstandigheden.
- Sociale antropologen ontwikkelen een netwerk met specialisten en verschillende gemeenschappen in de herkomstlanden: wat zijn de meningen in deze landen over de repatriëring van menselijke resten en over de rechten van familie- en gemeenschapsleden?
- Genetici onderzoeken de mogelijkheden en grenzen van de identificatie van het stoffelijk overschot van een individu met zijn of haar familie met behulp van genetische methoden.
- Juridische specialisten analyseren de juridische aspecten van het project, zoals het huidige statuut van menselijke resten in openbare en private collecties, de juridische achtergrond van de kolonisatie, in België en in het buitenland, en de bescherming van persoonlijke gegevens in geval van repatriëringsverzoeken. Ze zullen ook een overzicht geven van het bestaande wettelijke kader in België, de belangrijkste leemten opsporen en suggesties doen om de repatriëring van menselijke resten mogelijk te maken/te vergemakkelijken.
- Computerwetenschappers onderzoeken de mogelijkheden van virtuele repatriëring en het delen van digitale gegevens (3D-modellen en documentatie).

Het HOME-project beoogt een multidisciplinaire evaluatie van de historische collecties van menselijke resten in België, in het bijzonder in de FWI. De resultaten van het project zullen bestaan uit inventarissen van de collecties en de bijbehorende documenten in de verschillende instellingen. De rapporten zullen ook advies geven over het beheer van menselijke resten in België met voorstellen voor verschillende beheersscenario's in het kader van bestaande en toekomstige repatriëringsverzoeken.

Op het einde van het project zal een openbare conferentie worden gehouden over de historische collecties van menselijke resten en het vraagstuk van de repatriëring, waarbij de resultaten van het project gepresenteerd worden ter ondersteuning van het maatschappelijk en politiek debat en oriëntatie van het toekomstige beleid met betrekking tot deze collecties.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Doctor Patrick Semal
Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN)
Wetenschappelijke dienst Patrimonium
psemal@naturalsciences.be

Partners

Doctor Maarten Couttenier
Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA)
Dienst Geschiedenis en Politiek
maarten.couttenier@africamuseum.be

Professor Pierre-Olivier de Broux
Université Saint-Louis – Bruxelles
pierre-olivier.debroux@usaintlouis.be

Doctor Luc Delvaux
Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis (KMKG)
l.delvaux@kmg-mrah.be

Doctor Stijn Desmyter
Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC)
stijn.desmyter@just.fgov.be

Professor Stéphane Louryan
Université Libre de Bruxelles (ULB)
Laboratoire d'Anatomie, Biomécanique et Organogénèse,
Faculté de Médecine
stephane.louryan@ulb.be

LINKS

<http://collections.naturalsciences.be/ssh-anthropology/home>